

پاتوق داستان

برگزیده داستانهای کوتاه برنامه رادیویی پاتوق داستان

برنامه‌ای از شبکه سراسری جوان

صدای جمهوری اسلامی ایران

با مقدمه : دکتر علی‌رضا نوری

پاتوق داستان: برگزیده داستانهای کوتاه برنامه رادیویی پاتوق داستان / تألیف گروه نویسندگان؛ با مقدمه علی رضا نوری. - تهران: علم و ادب، ۱۳۸۴.

ISBN : 964-7005-28-8: ۱۰۰۰۰ ریال

کتاب حاضر مجموعه داستانهایی است که در برنامه پاتوق داستان از شبکه سراسری جوان صدای جمهوری اسلامی ایران خوانده شده است. فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

۱. داستانهای کوتاه فارسی - قرن ۱۴ - مجموعه ها. ۲. داستانهای رادیویی.

الف. نوری، علی رضا، ۱۳۲۹ - مقدمه نویسنده.

۸ ق ۳ / ۶۲۰۸

PIR ۲۲۲۹ / ۲ پ

۷۷۰۹ - ۸۴ م

کتابخانه ملی ایران

پاتوق داستان

تألیف: گروه نویسندگان

ناشر: انتشارات علم و ادب / شبکه رادیویی جوان

شمارگان: ۵۰۰۰ مجلد

نوبت چاپ: نخست، تابستان ۱۳۸۴

بها: ۱۰۰۰۰ ریال

شابک ۹۶۴-۷۰۰۵-۲۸-۸ ISBN 964-7005-28-8

فهرست

۷	 سخن آغازین
۱۱	 وقت گل محمدی
۱۳	 سقایی که مشک نداشت
۱۵	 زخم جان
۱۹	 خنکای ضریح
۲۵	 ساقی
۲۹	 تب سنگها
۳۵	 این ماهیگیر، که به تنهایی زیبا و باشکوه است.
۴۱	 کوثر
۵۵	 کوه نور
۵۷	 بر روشنای بام
۶۱	 قدم‌هایش
۶۵	 عکس اتاق نایب
۷۱	 زیتون
۷۷	 گل کوچک
۸۵	 شاهد
۸۹	 شاخه‌های بید
۹۷	 «عشق یعنی چه؟»
۹۹	 بلیط عوضی
۱۰۵	 بالوق
۱۱۱	 نذر آبی
۱۱۷	 کارت ورود
۱۲۱	 برنجزار بارانی

سخن آغازین

به استناد متون ارزشمند گذشته می‌توان گفت کم‌گویی و گزیده‌نویسی ریشه‌ای پس عمیق در فرهنگ ایران دارد، اما داستان کوتاه - که یکی از ویژگی‌هایش اختصار و ایجاز است - به عنوان یک قالب ادبی در ادبیات ما، هنوز جوان و نوپاست، و بسیاری از وجوه و جنبه‌های متنوع آن بر اهل قلم نامکشوف است، و هنوز عرصه‌های تجربه نشده و راه‌های نرفته فراوانی در این گستره وجود دارد.

نوبه‌نو شدن و پرهیز از تکرار از ویژگی‌های منحصر به فرد قالب‌های زنده و پویای ادبیست، مخصوصاً آثاری که براساس نیاز زمانه پدید آمده‌اند. داستان کوتاه هم از این قاعده مستثنی نیست. این قالب اثرگذار، نویسندگان و منتقدان بزرگی را به طبع آزمایی و کند و کاو واداشته و باعث شده بسیاری از نویسندگان صاحب سبک بهترین آثارشان را در این قالب خلق کنند. از جمله استیفن کرین، ویلیام وایمارک جاکوبس، گی دوموپاسان، ادگار آلن پو، آنتوان چخوف و...

اگر به تأثیر آنی و سریع و یا به عبارتی به ضربه‌های ناگهانی داستان کوتاه ببیندیشیم و شکل خاص روایت را در این نوع داستان در نظر آوریم آن وقت بیشتر به اهمیت این قالب پی می‌بریم.

توجه به این نکته ضروریست که نویسندۀ داستان کوتاه همواره به

برش یا برش‌های زمانی کوتاه میان‌دیشد و بر اجمال و فشرده‌گی در روایت تاکید دارد و کوشش می‌کند با جمله‌های ساده یا پیچیده خواننده را با مضامین چند وجهی و چند لایه درگیر کند. به عبارت دیگر در داستان کوتاه کیفیت و تاثیرگذاری از این راه اتفاقی نیست، بلکه محدودیت در بکارگیری عبارت‌ها، جمله‌ها و کلمات، نویسنده را وادار می‌کند تا بسان شاعری کلمات را تراش دهد و آنها را چون قطعات کوچک جواهر در یک انگشتر جواهر نشان، کنار یکدیگر بنشانند و از این طریق به اثر خلاقه و تاثیر گذار خویش دست یابد.

بخشی از وظایف رسانه، آموزش و ارائه اطلاعات آموزشی موثر و مفید است، برنامه‌ی پاتوق داستان با هدف ارائه اطلاعات آموزشی مهم و مفید در زمینه داستان کوتاه چندی است که در میان برنامه‌های شبکه جوان خودنمایی می‌کند. قالب این برنامه میزگرد و گفتگو با اهل قلم است که این گفتگو نیز به بهانه نقد یک داستان صورت می‌گیرد. در کنار نقد و بررسی داستان نکات آموزشی نیز مطرح می‌شود. از دیگر سو شنوندگان برنامه و همچنین جوانان خوش ذوق و اهل قلم، این برنامه را می‌گردانند، بدین صورت که هر هفته داستان یکی از همین شنوندگان که در شورای انتخاب داستان برنامه برگزیده می‌شود، در برنامه خوانده می‌شود و آنگاه صاحب‌نظران عرصه داستان کوتاه به نقد و بررسی آن می‌پردازند.

مجموعه‌ی حاضر داستان‌هایی است که در برنامه‌ی پاتوق داستان خوانده شده‌اند. این داستان‌ها عرصه‌های گوناگونی را به لحاظ موضوع در برمی‌گیرند و هر یک دارای ویژگی‌های خاصی هستند. ارائه این مجموعه

گامی ست جهت تشویق و تقدیر از همراهان برنامه پاتوق داستان. امید ما
تداوم این راه و گام زدن در عرصه‌های تازه است. در پایان شایسته است از
همکاران خوبیم در گروه جوان و فرهنگ به‌ویژه آقای نوراله مرادی، همکار
و دوست اندیشمندم صمیمانه سپاسگزاری کنم که زحمت جمع‌آوری این
مجموعه بر دوش آنان بود، خدایشان توفیق دهد.

علی‌رضا نوری

مدیر شبکه رادیویی جوان